

СУРМА

CLARIN

число

2

ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО
МОЛОДІ

*
ВИДАЄ Т-ВО „ПРОСВІТА“
АРГЕНТИНА

1948

**Журнал Української Молоді
“СУРМА”**

Виходить раз на місяць.

ПЕРЕДПЛАТА:

Річна	—	—	\$ 10.—
Піврічна	—	—	\$ 5.—
Чвертьрічна	—	—	\$ 3.—
Поодиноке число	—	—	\$ 1.—

Адреса Редакції й Адміністрації:

c. Soler 5039
Buenos Aires
Rep. Argentina
T. E. 71 — 9212

СВ. ЮР

Українська катедральна церква у Львові - св. Юр. Вона побудована в чудовому бароковому стилі з прикрасами "рококо".

Біля церкви митрополича падата, де жив і помер митрополит гр. Андрей Шептицький.

Церква славна тим, що в ній відбувалися усі наші державні свята й звідти виходили демонстрації на вулиці нашої західної столиці.

Церква св. Юра виховала багато поколінь української молоді в християнсько - патріотичному дусі.

NUESTRA ASPIRACION

La juventud ucraniana en la República Argentina — esta segunda patria que nos protege al igual que a sus propios hijos — quiere hacer oír su voz, y para ello nada mejor que imprimiendo sus pensamientos, ideas y ambiciones en ésta, que desde ahora debe ser nuestra revista "Clarín" cuyo título nos indicará el lema a seguir en este camino que comenzamos para lograr extender, acrecentar la cultura y valor moral a todos aquellos jóvenes que ostentan con orgullo el título de ucranianos.

Por ello "Clarín" no llenará otra aspiración que educar la mente juvenil, penetrar hondo en sus corazones, despertar hábitos de alta cultura, entonar el espíritu y emocionar saludablemente el alma con la belleza, dignidad y virtud que surjan de su contenido.

Todo esto se propone y para conseguirlo, no solo pide, sino exige colaboración de parte de la juventud, para alistar un ejército de luchadores civiles, no interveniendo en las batallas desenvainando la espada, sino con un arma igualmente eficaz — la pluma — expresión del libre pensamiento, aquella que no podrá acallar ni el ruido de los cañones, ni la crueldad de los tira-

nos, porque se alzará por sobre toda bajeza humana, para luchar contra la amenaza universal comunista. Será la lucha de moral contra el vicio, la libertad contra la esclavitud, — en una palabra, — Dios contra el demonio.

Este es el sincero deseo que la anima, implorando para que se haga realidad la bendición de Dios, Nuestro Señor. Así llegado el momento de ser llamados por nuestra patria, la juventud ucraniana, físicamente dispuesta: el deporte nos dará cuerpos fuertes, sanos y moralmente preparada: el estudio y la lectura nos ayudaran a templar nuestros espíritus y fortalecerán nuestra voluntad, diga altiva: ¡Presente! Entonces "Clarín" tendrá el honor de haber sido el granito de arena que cimentó las murallas de esta fortaleza humana, compuesta por jóvenes de espíritu robustecido, de carácter firme ante la prueba, aquel que no se deja dominar por el desfallecimiento, sino por el contrario, provistos de nuevas energías y no viendo al dolor como un obstáculo al trabajo sino como un estímulo para la acción, se entregará con más brios a la lucha con el deseo de ir venciendo siempre nuevas dificultades.

¡Todo esto aspiramos y tu jovem nos ayudaras a conseguirllo!

о. Володимир Ковалик ЧСВВ.

“В єдності сила...”

Дуже часто сьогодні серед українців, а то й у чужинців можна почути фразу: "В єдності сила". Політики одних поглядів стаються як найбільше прихильників приєднати для своїх переконань, бо "в єдності сила". Другі політики те саме роблять, теж свідомі, що: в єдності сила.

Наше старше громадянство в Аргентині свідсме цього й усі зусилля кладе, щоб здійснилося: "в єдності сила". Цього свідома ї наша ідейна молодь. Вона докладає всіх зусиль, щоб об'єднатися в одну босеву лаву, в одну непобориму силу, бо "в єдності сила народу".

Коли б спітати себе, чому саме усі, що бажають щось ссягнути, єднаються? то відповідь на це ясна. Як зі зерна піску не збудується величавої і тривалої будівлі, як краплина води сама нічого не зробить, але залика мільйонів і мільйонів зерен і краплин дає чудові висліди, так і з людьми.

Сьогодні світ єднається в два тaborи, а щоб змінитись, беруть собі на поміч, можна сказати, усю видиму природу, живу й мертву. Та треба сказати, що на військо знайдеться військо; на гармати — гармати; на літаки — літаки; а на бомби — бомби. Усе, що зробить людськ

кий розум і руки в одного, може зробити розум і руки в другого!

Одна сила непобідима й вічна це — Бог! Чим даліше світ віддалиться від Бога, тим більш стане безнадійний, а хто злучиться з Ним, тим щастливіший, сильніший буде!” Без мене не можете нічого”, “коли Господь не збудує дому, на марні трудиться цей, що будує”, сказав Бог. “Хто без Бога будує — цей руйнує!” Це вічні, життєві правди!

Наш народ у страшній неволі, наш рідний край у крові й руїні. Сини українського народу, одні розкинені по широкому світі, шукають шматка хліба й країці долі, інші знову зі зброєю в руках, кривавим мечем записують сумну й героїчну картину історії України!

Усі ми чекаємо, надіємось і боремось за країце "завтра". У перших рядах борців за долю й долю України стояла й стоїть молодь. Та, щоб найшвидше осiąгнути бажане, мусять усі й молодь передусім еднатися з тим, хто має силу. Один непобідимий, вічний, всемогучий це — БОГ!

Він вивів жидівський народ з тяжкої єгипетської неволі. Він дав по-біду Великому Константинові. Він став основою української держави.

Держави св. Володимира Великого. Він єдиний і сьогодні дає нам силу й надію!

Молодь прагне ідеалів, великих, святих, а Бог — це сам ідеал!

Молодь прагне правди й справедливості, а Він, Бог — це сама правда і справедливість.

Молодь тужить за вірною любов'ю, а “Бог це любов”, каже ученик любові св. Іван Богослов. Бог вірний в любові, “бо любов'ю вічно я полюбив тебе”, каже Бог до нас.

Молодь шукає краси, а Бог це Творець усієї краси, що є на світі, бо Він сама Краса!

Молодь мріє за непобідимою силою, а Бог не — те джерело усієї сили світа, Він сам всемогучий!

Словом, за чим шукає молодечий

ум, чого прагне юнацьке серце — це все знайде в Богі!

То чи ж не варто з Тим Приятелем молоді, з Тим Добродієм людства, злучитися?! Чи ж варто поідати усі сили виключно на те, що є наче та билина хитке, що наче та павутинна слабке, що наче та непривітна скала холодне, на земське, а покидати Бога?

Єднаймося в одне, бо в єдності сила! Зробім себі союзником і приятелем Бога, затіснім нашу зв'язь з Ним, з'єднаймося з Ним якнайсильніше, бо “Хто яко Бог”, кликав Покровитель України, св. Архангел Михаїл.

В єдності з Богом — сила молоді й наречу, Боже нам цю єдність подай!...

Серафима Гусочки.

Шпигун

Була буйна соціалістична весна. Не так буйна, як соціалістична. Дерева розквітали замісць одного місяця за один день. Вулиці від зимового блота счищували замісць одного дня — за один місяць. Сонце світило, але воно не було справжнім, бо двох таких світіл — у раю бути не могло. Горобці, яких ще не єстигли вивезти на Сибір — сидячи на телеграфних стовпах, нарікали на своє собаче життя. Поруч, ніби дихаючи весняним повітрям — дрі-

мала стара заслужена ворона й уважно підслухувала усе довкола. Одним словом була ніби весна, гамірної ніби все гаразд.

Саме в такий соціалістичний день вулицями міста прямувала людина у великих подертих чоботах. Підешва в чоботах трималась на сильному дроті, на шинелі не було ні срденів, ні гудзиків. Це був шкільний сторож того села, що в ньому жила сільська на весь світ свиноматка — станочниця Сталініна. Та мова буде не

про свиноматку з тим героїчним ім'ям, а про товариша Саву, тобто про шкільного сторожа і ведючого героя.

Він хлюпав у калюжах, у яких лежало непризнане урядом сонце, а думки в його були кучеряві й неспокійні: "Весна — думає Сава — виїхати б своєю коняком в поле, посіяти пшеницю, овес, жито..." Хоч і кеведике було оте поле колись, але все ж таки своє... Ех, минулося. Було колись на Вкраїні... А тепер ні корсви, ні свині, тільки Сталін на стіні". Подумав і налякався. Чого доброго думку хтось піделухує.

Отак ідучи, Сава раптом побачив крамницю, а на ній напис, та такий таємничий і довгий, що Сава втратив багато часу, поки розкумекав, що воно таке.

"Бумканцпремторг". "Міалегпром УРСР". Що це означало, коли перекласти на людську мову: Бумажно(на перше) канцелярійний промисел і торгівля. Міністерство Легкої Промисловості кіби України.

Дійшовши до крапки, Сава смачно сплюнув з пересердя і відчинив двері цього бумтрахтарароху. Власне з цим рухом і зв'язана дальша до ля нашого героя й сторожа, товариша Сави.

Він відчинив двері й увійшов. На його глянули напівпорожні поліці й пісні обличчя робітників прилавку, що стояли в різноманітних по-зах, курили спльовуючи дуже влучно... навколо сплювачки, що стояла просте їхніх очей. Сава оцінивши

таку майстерність, лише за три хвилини, відважився злегка кашельнути себі в жменю.

Робітники прилавку плюнували ще по одному разу, не поспішаючи змінили свої позиції й голосно позіхнувшись по черзі, закам'яніли.

Товариши Сава знову, кашляючись, але трохи голсніше і промовиз тихим, але виразним голосом:

— Я маю доручення купити для нашої школи товаришів Леніна й Сталіна. Чи маєте вищезазначені предмети? Коли так, то по-скільки берете від голови?

При слові "Ленін і Сталін" робітники прилаєку відразу заметушилися побожно й підлізли до Сави.

— Бажаєте з бронзи, чи з гіпсу. Є заліза й дерева. Чи стоячі, чи сидячі. Чи Сталіна в натуральний розмір, чи...

— Та мені... — розгубився Сава — мені якихнебудь. Аби були.

— Це можна. Ваня, дай гражданіну зі спец-запасу. Може хочете гамузом? Усе політbüro за пів ціни. Вождів у нас поки вистачає для всіх.

Ваня склонив одною рукою Сталіна за шию, а Леніна за лисину й поставив перед очима Сави.

— Як натуральні. Просто живі... — вихвіляв товар Ваня.

— Не дай Боже — сказав Сава — нам до школи живих не треба. Нехай будуть з гіпсу, чи як там.

Ви не звертайте уваги на оці крапочки на веждях. Це мухи. Самі знаєте, проти них є НКВД за слабке. Та це пічого, і так добре. Сталін

500, Ленін всього 300 крб. За таку ціну будете мати аж двох вождів. А це не жарти. — Ваня підморгнув у бік товаришів.

— Дійсно — погодився Сава — й поплювавши на пальці, відчислив купу засмальцюваних карбованців.

— Загорнути їх не можемо, бо пір пішов на оборону держави — сказав Ваня. — Та ви їх просто так. і гайдя.

Взяв Сава Сталіна за чуба, а Леніна за горло, витягнув шверку, що нею шкільніх пісів прив'язував і так затягнув на геніяльних шиях, що у Леніна аж очі ледве на чоло не по вилазили.

— В сам раз сказав Ваня. — Так їм тепер цілком добре — і підійшовши до таблиці, плюнув на напис "Ленін і Сталін", стер рукавом блузки. Ще лишилася пара з каменю а тоді плян виконаєм на усі 100%

Вийшов Сава на вулицю і щастливо пішов додому. Та раптом підходить до нього отаке сіреняке "всно" і голосом ніби з цвинтаря, промовляє:

— Я співробітник НКВД. Прошу іти за мною.

Чого? — цирко здивувався Сава — мені до школи треба.

— Це нічо — відповідає "всно".

— Будь ви сам Бог. Коли кажу за мною, не сперечаються і крапка.

Нічого було робити й Сава з Сталіном і Леніном пішли до НКВД.

Вождів відразу звичайно звільнили після докладного огляду. А ст на того Саву затримали.

І вже третій місяць, як Сава іщедно розмовляє з товарищем слідчим. Від тих "власноручних" розмов у Сави живого місця на тілі нема, не рахуючи усіх зубів.

— Хто посилає тебе певісити вождів? Яка контрреволюційна організація, з якою капіталістичною державою тримає зв'язок? — питав велитенським кулаком товарищ слідчий.

Сава спершу переконував, що він герой вітчизняної війни, медалю бронзову має, сини на фронті пісгинули. жінка в колгоспі померла, не помогло.

Танув наш Сівà, як отої сніг від сонця з кожним днем. Сама чорна тінь від єго лицялась.

Бачучи, що йсму не витримати, товарищі недолі в камері, по нараді намовили Саву призватися до вини й тим самим покінчти з розмовами у слідчого.

— Признайся, Савочко, бо він тебе закатрупить. І тебе таک нічого не врятує.

— Та я ж невинен — плакав Сава — як перед Богом.

Перед Богом так, але не перед НКВД — казав один хлопчина, що призвався до підготовки витрсення усієї Москви. — Ми усі невинні, та мусіли підписати усе, що нам сказали. Інакше зроблять з тебе мскре місце й все одне засудять.

Подумав, подумав Сава й погодився. — Нехай, признаюся, може цим хоч рештки здоровля врятую.

І признався.

Викликали другого дня Саву до слідчого.

— Ну, ти, чортів дідугане, надумався? — привітав його слідчий.

— признайся нарешті, бо накажу розстріляти. I пес не гавкне. Ну?..

— Нишіть, все скажу, прошепотів беззубим ротом Сава..

— От і чудесно. Молодець. А то ні, тай ні. Давніс б так... — I слідчий задоволено перехилив у своє патрістичне горло пляшку горілки. — Ти розумієш, що таких, як ти у мене багато. I з кожним треба "розм'ягчити", "переконувати", "просити". Да-вай, як і що. Послухаємо.

— Я був на службі у японців...

— Ого... — заєвистів слідчий — ви-соко єзяв. Далі.

— Мав завдання шпигувати...

— За ким? Прізвища, прізвища, швидко!..

— За жебраками...

— Що?..

Я стояв на вулиці й числив усіх жебраків у місті. Відомості передавав до японського генерального штабу.

— Скільки за це діставав?

— По карбованцю за кожного же-браха.

— Так, ти дідугане тисячі заробив. Здорово. Ов це розумію. Ну, а куди ти, вождів ніс на шверці?

— На пошту. Рекомендованім листом хетів до японського цісаря від ставити. Це все. Більш нічого сказати не можу.

— Вистачить і цього. Підпиши. Підписав Сава, розбитими мальцями й поглянувши востаннє на слідчого, запам'ятав його не все своє може й коротке життя.

А за місяць діставши 25 років концентраційного табору й поїхав з тисячами таких самих "ворогів" кінчили своє трудове життя на добре найдемократичнішої державі світу.

Була знову ніби весна, ніби гамірно й ніби усе гаразд...

В. Ласовський

КІЛЬКА СЛІВ ПРО ПОЛІТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

В історії визвольних змагань українського народу проти російських і польських загарбників окремий розділ записує українська молодь. Іде незакінчений розділ, бо закінчить його остаточне і повсякчасне закріплення золотого тризуза на блакитних мурах княжого Ки-

єва. Розділ ще не закінчений, бо українська молодь і зараз рясні квітічає його останні стрінки багром своєї міченицької крові. Славний розділ і ледве чи рівним може почванитися будь-який інший народ у світі. Листопадові дні, Крути, підпілля ОУН, Карпатсько - український спа-

лах і зрешті легендарна УПА, де часто геройські лаври вінчають русяві кучері підлітків.

Подій, що още розгортаються в політичному світі не дозволяють сумніватися в тому, що хвилина великих перемін світового розміру невблагано наближається, а з нею здійснення ідеалів Української Нації.

В якому стані організованої готовності зустрінуть грядучі вирішні хвилини українську молодь південної Америки? Готовості до чинного у��ду в будівництві Української Держави? Готовості до важких піонірських трудів над видвигненням зруйнованої Батьківщини, готовості до карної, самовідреченої праці над розбудовою нашої мілітарної, економічної й культурної потужності?

Або ж що неменш важливе — цілеспрямованої, ідейної праці для України там, всюди, де лише українські, емігрантські скupчення за океаном вросли в чужі середовища і своїм чесним трудом заткнули українські прaporи поруч державних прaporів гостинних господарів?

Ми не хочемо відповідати на цепекуче питання. Хай на нього відповість поодиноко кожний з наших юних читачів. У кожному випадку ця відповідь облегчить українській молоді південної Америки сприйняття думки, що їх бажаємо виповісти в них рядках.

Часописи сповіщали про гострі протиріччя, що посталі в новозорожденій державі Ізраеля між

давні підпільними революційними відділами Цвейг Іргун. У висліді повсталого конфлікту прийшло до сутичок "Цвейг Іргун" з регулярними збройними силами. З ізраїльського уряду демонстраційно уступили міністри — симпатики Цвейг Іргун, а в краю полетіли в повітря склади збрії. Усе це склалося в обличчі смертельної небезпеки з боку арабського світу, рішеного за всяку ціну знести з лиця землі новопосталу державу.

Висновки з наведеного, дуже значенню стану залишаємо на пізніше.

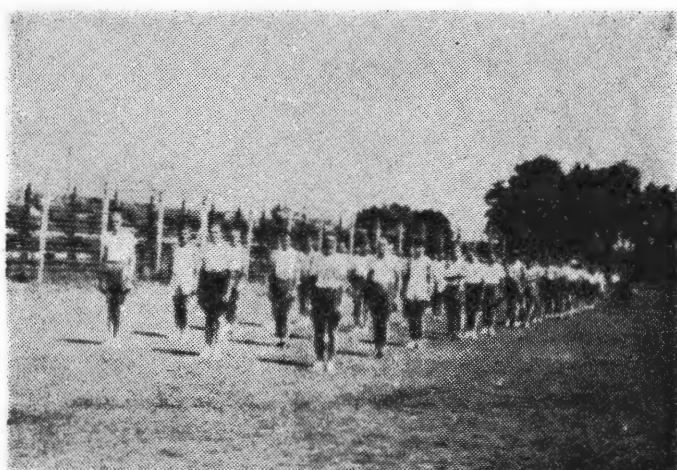
Державотворчу здатність національної маси визначають гармонійні відношення її духових вартостей. Тільки та нація спроможна на своїх землях встановляти тривку державну владу та вміти її захищати, в якої збірній душі панує лад і рівномірний розклад вартостей за своюю питомою вагою. Не вистачає ні сам великий патріотизм, ні героїзм, ні велика жертвеність, ні висока культурність даного суспільства, щоби самі оці поодинокі вартости покласти в підвалини державного ладу. Так само, як не вистачає багацтво даної країни, ступінь її загосподарювання, або ж обороноздатність її території, щоби на них самих спирати в'язання державної побудови. Надмірний розріст таких, чи інших вартостей, негамований рівномірним ростом інших, може стати руйнуючою силою, що опроകидує, або розкладає державну міць нації.

Непогамсаний патріотизм може замінитися в сліпий шовінізм, що ним руководять низькі тваринні інстинкти. Герсізм у культ самозніщення, або імперіалістичне розшищанство. Пересадне "суспільництво" веде до затрати індивідуалізму та знищенння індивідуальної вартості громадянина, а в дальному закріпощення громадянина державою. Пере-ріст індивідуалізму веде до партійництва і політичної атомізації суспільства. Пере-ріст господарності та економічне цілеспрямування до культу гроша, до занiku ідеалізму та патріотизму, до шкурництва, до грубого матеріалізму, що заперечує

Бога і Богом чинить матеріальні твори. Він в основах заперечує сутєвість нації та націоналізму.

Пальцем водячи по карті Європи, ми по черзі можемо винаходити жіві підтвердження наших слів у слабостях державних націй і причинах утрати державності у цих націй — що сьогодні караються в ярмі хижаків сусідів.

Дальше ж можемо стати непомильними пророками щодо долі тих націй, які сьогодні ще лякають світ своєю потужністю, але на їхньому тілі уже грізні познаки смертельного недуги.

"В здоровому тілі — здорова душа!"

На світлині група спортсменів філії Т-ва "Просвіта", в Дек Суді під час спортивного фестивалю в літі цього року.

Смерічка.

Каштановий квіт'

(Із років окупації)

Верес вже цвіва пе вулицях сдався запах осіннього листя та яблук.

Мені хотілося там, за зубчаті зруби дахів, що височіють так нежемолимо перед класним вікном і непускають втомлених очей зависнути у кристальному просторі.

Сьогоднішній день вилив із келиха вічності цілу повінь синього шампанського неба і затопив ним моє моледу душу.

Я не радію, бо немає в мене ні однієї речі, що давала б до цього причину, але ж я і не сумую. Осінь така сьогодні ласкова... Щось є вихідних, то ясних, то насуплених і доніщаних... Вони прибігають, як дики тарпани і забирають тебе на своїх твердих спинах у степовий герць. Летиши у Невідоме, і в тебе ані жалані радість, а тільки напруженій ум і розбурхані почування.

Мене так манить сизий обрій, де, мені здається, я умовився на любу зустріч з чарівною Мідянокосою Осенню... але сце в мене зараз математика...

Я був так далеко думками, що аж ніякое стало, коли сміливий голос запитав мене володарно:

— "Пробачте, товаришу, але мені треба знати, що це в нас зараз буде. алгебра чи інс?"

Я побачив у шибці вікна темною сутінкою, на п'яті брови і мережаний комірець. Тоді я обернувся і зустрів ще очі, чорні, як гріхи, якісь непростимі й любо грайливі, як у маєки.

— "Ви нічого не говорите... Ви хиба розумієте мене? Я тут нова в школі. З Полтави, як інтересно. Звуть Зіною Гречаник. А тепер ви мене по знаюмте із вашими колегами... Знаєте, мені так і евічі кинувся ваш український вид, що... я мусіла заговорити власне до вас. Ви, здається, тему не раді?!"

Вона враз заметувівся. Довгастий сваль обличчя залисся полу-м'ям, мов знежев'я розцвілий мак, очі заховались кудись в гущавину ейї і крилатих брів... її губи, мов патягнений лук — рішуче й визивно викроєні, зм'якли й прошепотіли в іншому вже тоні:

— "Я хочу пізнати вас. Галичан. Ви для мене, як цілий новий материк, де я вперше, чужа і самітна..." .. В мене на серце наплило щось теплое, як свіжий мед із пасіки моєго батька в літнє полуднє. Я стиснув їй дружньо дланю і найшов свою мову.

Через п'ять годин і чотири переви ми були вже спраєжні друзі. До

нас приєднався ще мій давній, вірний друг Ромко і від сьогодні наша трійця стала нерозлучна. У класі прозвали нас "сіамською родиною" — де було двоє з нас, появлявся і третій. Із трьох молодих душ зробилась одна, більша і краща, як кожна окрема.

У Ремка була лисюча руда голова і Зіна жартом нераз зводила його своєю золотою лямпею. Він дозволяв їй на це, хоч, зрештою, це була його найболячіша струна, ця краска волосся.

Зіну полюбили всі користі всі "темні типи" нашої "контреволюційної" класи. Це було пеймовірне, але правдиве, що цибатий Зенко, що засадничо і принципово не признавав жіночого роду і не клаявся жодній дівчині на вулиці, поніс Зіні книжки одного вечору, коли зустрів її на порозі бібліотеки. Це достаточно і не відкладно причудило її в нашу замкнену строгої класової касту. Вона була "наша", як і всі.

Останніми днями березня я став помічати, що в Зіни зачервонілі не виснані очі. Вона тепер не так пильно виежала скучні глави історії ВКП(б) і полінівішала до всяких "політичних і громадських" обсв'язків у комсомолі. Ми з нею ніколи не говорили про політику, про сеціальні чи національні питання. Вона бо незамітно, але рішуче зводила розмову на буденні чи класові справи. Однак я знов, вона читала. Вона дірвалася якихось книжок і так перинала в них, що наріть забувала про амбіції... Я майже не вчився до матури.

до "відмінниці".

Одного весняного ранку вона потягнула мене схильовано до відчиненого настіжка вікна і заговорила розрадувано і так, якби побачила щось величне, що майже сліпило її...

— "Я знаю, вже знаю все, що досі не давало мені супоксю і гризло мене, мов бнерта миші, в моєму серці! Я читала... Повір, я прочитала в цьому році стільки, що іншим вистачає на все життя... І ти повір, повір мені, що мені видається сьогодні... тут між вами, що я сесь щойно народилася, що тепер я справді живу, а не тільки — животію, як амеба... що відтепер я... людина... не тільки безвладне, дурне кільце у величезній машині комуністичного будівництва.

Мене гіпнотизували її осяяні очі. Я дивився і дивом дивувався — звідки набрала ця звичайна дівчина, якіх тисячі, стільки могутності, виразу і чару. В тій хвилині вона була гарна і пориваюча, мов втілення Орлеанської Дівиці.

До вікна привітно товпились розцепілі каштані...

Зіно, ти — мов їх квіт, ніжний і сильний, єрослий в задусі й пилі, а чарівний ясними барвами й міцною аромею всльової молодості!

Травень кінчав свою чарівну господину в нашому місті. Я став несупокійний, як море. В мені накипіло мозу розбудженому вулькані. Дні й нощі повні напружених годин і хвилин...

Вивозили й арештували, розстрілювали сусідів, друзів, знайомих. Моя ієтота наїжчим, зацькованим звірем чекала кожного нового ранку, мов удару в чоло.

В один такий ранок сидів я в своїй лаві й без думок глядів у злочинне лице Леніна на стіні, де колись висів різьблений хрест... Мені відалось, що він косить свої азійські, холодні очі на мене і згорадно сміється в руду бороду...

Я думав про батька... Певно тепер на допиті, а може, у зимній, темній тюрмі голодний і зболілий, думоє про свого одиночного сина і журиється його долею... і десь взялася знову в'язість і байдужість у моїх думках. Вони обважніли під вантажем днів і розлізлися мов немічні котенята, а Ленін знову косив на мене світі камінні зіниці...

Тихо підійшов Ромко...

"Що робити?" — шепнув мені ледвечутно, прикладаючись одночасно, що поправляє щось у математичному зошиті...

"Наших взяли..." — він прикусив губи... В клясу влетіла розсміяна Зіна. Кинула з розмахом книжки на свою лавку. Вона говорила дікогось, що з нею, голосно й визивно і так сміялася, що я озирнувся, щоби приглянутися їй краще. Це бо не був сміх Зіни, а трагічний, неприродний звук.

Вона кинула на мене якимсь непритомним поглядом і янеохтя прходячи мимо, сказала:

"Пожди по лекції, я тобі зошит oddam!"

Я чекав на неї з Ромком біля сходів і вгадував, що це могло так змінити нашу любу "комету". ("Кометою" звали її у клясі, бі рухи в ній були швидкі, її вчинки рішучі і часто неочікувані).

Ось вона! Бігла й станула й глянула сходами вниз. Там, проходила "комсомірг". Красоткіна Аглая... Зіна глянула її в слід і до нас гостро:

— "Хlopці! Вам треба втікати!"

Ми зглянулись з Ромком і порозумілись очима. Провокація? Наша Зіна? Наша дорсга "Комета"?

— "Не питайте, звідки знаю..."

— уривчато вилітали її задихані слова. — "Сьогодні, зараз же, вам треба зникнути!"

Вона швидко послата очі вслід за комсоміром, що зупинилась на балачку з кімсю біля канцелярії, — рвучко стиснула наші руки...

— !Друзі! До побачення!" — і вже її не було.

Лише делі сходами замаяли кінці її лапатої хустини. Ми подались і собі псовагом демів. Комсомірг глянула на нас спеціально й сдвернулась спиною. Ми показали нишком дулю її тесним плечам в ярко-зеленому "радянської високої" продукції світері.

"Не піймаєш шашків! Hi!"

І нас не стало.

Того самого таки дня ми полишили каше місто і враз із останнім днем травня потягли на захід.

Я взлемив один каштановий квіт і склав собі на грудях. Потім він десь загубився мені у хвилях Сяну.

але я єсе мушу думати про нього, як згадую Зіку.

Я сєстав один із трійці. Знову надхдить весна і знову цвітуть і цвістимуть каштани у моєму старому, дорсому місті ...

Їх квіти сильні й ніжні, як діти моєго народу.

Примітки:

Історія ВКПБ — історія більшовицької партії Росії, яку точно і об-

ширно вивчали в середніх школах і університетах.

Комсомол — політична організація радянської молоді, "права рука партії".

Комсопр — скорочене "комсомольський організатор", приділений до кожної школи для притягання молоді до комунізму і одночасно — для ішпінажії серед неї.

Відмінник — найкращий ученик у класі.

УКРАЇНЦІ ЗДОБУЛИ ЗОЛОТУ МЕДАЛЮ

Пебіч Олімпійських Ігор у Льєндоні відбувається в червні у Міттенвальді (Німеччина) спортивні Ігри ДП, які мали показати всьому світові, це ДП — себею люди позбавлені держави, не презентовані на Олімпійських Іграх в Льєндені, саме з тих політичних причин, мають повне моральне право стати по-рух спортивців вільних країн.

Організації ДП-Ігор стояли на перешкоді багато обставин. Перше из погода, яка примусила перенести ігри до заїї, далі відмова протекторів з IPO від допомоги, далі важка ситуація в звязку з грошевою реформою в Німеччині й накінечь намагання москалів — білих большевиків внести заколот у святковий настрій ігор.

Та воля й енергія організаторів пеборола усі ці перешкоди. В зма-

ганнях приймали участь українська, польська, лотиська й литовська дружини.

До першого матчу в відбиванці станули українці й лотиші. Останній сет приносить українцям перемогу. У грі лотишів з поляками — перемагають лотиші. А в польсько-українських змаганнях знову перемагають українці. Близькуча гра приносить нашим гравцам звання чемпіона політичних емігрантів у відбиванці. На цього гордо має жовтоблакитний праper. Під бурхливі оплески присутніх переможцям вручають золоту Олімпійську медалю, грамоти й жетони.

Ми, молодь Аргентини палко вітаємо наших спортсменів у голодних бараках ДП-таборів та бажаємо їм вільно ввійти на рідні грища Києва і Львова!

НУ, А МИ?

Так, ми спортивці - українці в Аргентині. Ми, які маємо моральні й матеріальні можливості розвинути живу спортивну діяльність. Що ми робимо в справі організації й пропаганди українського спорту в Аргентині?

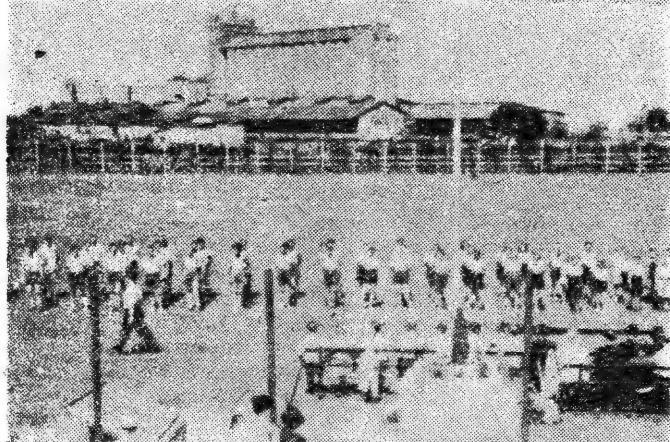
З соромом мусимо признати, що спімо. Хоча серед нас є багато ентузіастів, прихильників спорту. Але вони, на жаль, не мають тоді об'єднуючої сили, що заставляє голодних і виснажених наших братів у чужій, негостинній Німеччині здобу-

вати золоті медалі.

Серед нас найшлися б люди, які вчора покинули цей голодний ДП-івський пайок, які не обросли ще товщем збайдужіння. Допоможім їм зорганізувати тут серед нас спортивний осередок в Аргентині.

Хто перший запечаткує серед нас спортивну роботу? Кого манять лаври на зеленому стадіоні? Чекаємо на відповідь. В першу чергу від Централі СУМ-у при Т-ві "Просвіта" його філій!

Прихильник

Українська молодь Док Суду на спортивному майдані.

Читайте, передплачуйті поширюйте "УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО" культурно - освітній тижневик, орган українського Т-ва "Просвіта" в Аргентині.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Кол. Фрам, (Парaguay), 19 верес-
ня 1948 р.

Хвальна редакція журналу
“Сурма”

С. У. М. при Т-ві "Просвіта", 4 Ц. кел. Фрам, Парагвай, почувається до милого сбов'язку повитати нове- випущений журнал "Сурма", котрий викликав зацікавлення серед нашої молодої громади. Вважаємо "Сурму" за свій офіційний орган та бажаємо йому доброго успіху в його започаткованій праці.

Редакторам та співробітникам
"Сурми" подаємо дружню руку що-
до співпраці та розповсюдження на-
горені Парагваю.

Віримо, що "Сурма" буде посередником до об'єднання української молоді, розпростріяної по краях Південної Америки.

Віримо, що журнал "Сурма" буде провідником і носієм української національної ідеї, котра поведе молоде наше заокеанське покоління, до вирішальної боротьби за велю нашої Батьківщини.

Остаемся з пішаню та привітами!
Слава Україні!

За Управу:

Іван Головатий — голова

Микола Пристайко — секретар

*

До Хвальної Редакції журналу
“Сурма”

Отримання першого числа "Сурми" викликало в мене велике враження радості й захоплення. Нез дуячи дсєго, беру "Сурму" й біжу келоню до своїх друзів, щоби сбінитися радісною новиною та певалитися "Сурмою", яка по довгих роках заходів та зусиль, нарешті почвилася.

Не диво я вів пропаганду щодо
“Сурми”, а вже начислив одинад-
цять передплатників.

На тсму кінчу й засилаю щирий привіт та побажання якнайкращого успіху "Сурмі" та її співробітницям.

Петро Андрусяк
Парагвай

Digitized by srujanika@gmail.com

З НАШОГО ЖИТТЯ

Заходом Центрального Т-ва "Прес-світа" в Парагваю 11 вересня ц. р. в містечку Кармен відбується вечір українських національних танків. Свято викликато серед чужинців велике зацікавлення. Гості виклика-

ли по кілька разів наших молодих танцюристів.

Слід відмітити велику працю п. А. Непорадного, який доклав зусиль в організації цього вечора.

П. АН.

ДО ВІДОМА БАЖАЮЧИМ СТУДІЮВАТИ

В зв'язку з зацікавленням українських студентів в Європі та вже прибулих до Аргентини про можливості студій на тутешніх високих школах, подаємо заинтересованим дякі дани:

В загальному на університет у Буенос Айрес (на всі факультети) приймають чужинців, хоч і ставлять дякі перепони. Вступаючи на університет треба скласти іспит з еспанської мови, географії та історії Аргентини, та науки про державний устрій Аргентини.

Після зложених таких іспитів абитурієнта приймають на підготовчий курс (передперший рік "курс препараторію").

При прийомі, однаково трактують абитурієнтів з заавансованими студентами, тобто іспитів зложених на університетах інших країн, не узгляднюють.

За навчання не платиться — платні є тільки іспити.

Б. Качор

— * —

МОЛОДИЙ УКРАЇНЕЦЬ НА БЕЛЬГІЙСЬКОМУ ФЕСТИВАЛЮ

"Українець у Франції" подає за бельгійською пресою про успіхи нашого молодого композитора Юрія Фієли, якого ім'я фігурувало в програмі концертів "Фестивалю Музик", влаштованим Семінарем мистецтв у Брюсселі. Юрій Фієла відомий у Бельгії, як композитор і диригент.

НА ЗАРУЧИНАХ

п. Івана Голіяна, активного члена С. У. М.-ді при Центр. Т-ві "Просвіта" з п-ною Василиною Івасютин. Гості довідавши про недавній випуск журналу для молоді "Сурма", на заклик п. І. Кацурака зложили на пресфонд журн. "Сурма":

Богдан Петрук 10.—; Волод. Кривків — 10.—; Михайло Босій 5.—; Іван Кацурак — 5.—; Михайло Бернацький — 5.—; Іван Голіян — 5.—; Яків Голіян — 5.—; Богдан Голіян 5.—; Василь Кацурак — 5.—; Василь Харпа — 2.—

Разом \$ 57.—

Редакція журналу "Сурма" бажає молоді парі багато успіхів на новому життєвому шляху, та всім жертводавцям шире спасобі!

Зокрема на пресфонд журналу "Сурма" зложили:

Іван Матура — 10.—; Телятник 5.—

— * —

ВЕСЕЛИЙ КУТИК ПОТРІБНИЙ

— Чому ти запізнився сьогодні до школи?

— Бе я був потрібний батькові.

— А хіто не міг тебе заступити?

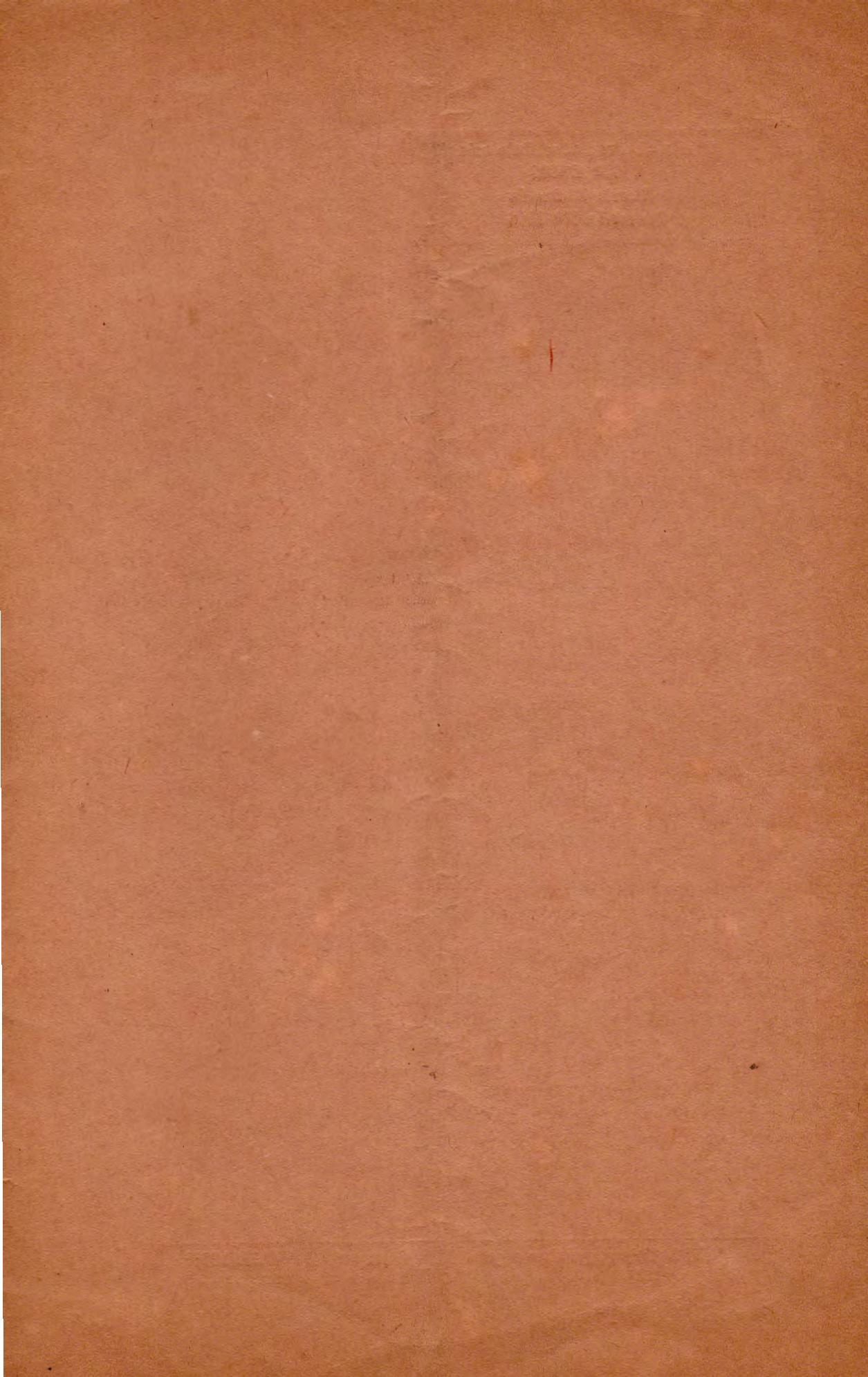
— На жаль, ні, бо батько мені давав у шкіру.

НАПИС

Два "щасливі" громадяни ССР читають на будинку НКВД напис: "Вхід суворо заборонений".

Один з них усміхнувся і каже:

— А як би тут було написано: "Просимо заходити", то хіба я зайшов би?

Titulo de Propiedad Intelectual

Nº 278382

Tarifa Reducida

Concesión Nº 3976

“СУРМА” друкується в українській друкарні “ЧАМПІОН”
Tall. Graf. “CHAMPION” — Joaquin V. González 2375 — T. A. 50 — 7375